

Маріупольський державний університет
Кафедра німецької та французької філології

ЗАТВЕРДЖУЮ

Завідувач кафедри

_____Кажан Ю.М.

«28» вересня 2020 року

Робоча програма навчальної дисципліни

Теорія та практика перекладу

Освітньо-професійна програма: Мова і література (німецька)
Спеціальність: 035 Філологія
Спеціалізація: 035.04 Германські мови та літератури
(переклад включно)
Курс: 4 (ОС «Бакалавр»)
Факультет іноземних мов

Робоча програма затверджена на засіданні кафедри німецької та французької

філології протокол № 02 від «28» вересня 2020р.

2020 рік

Робоча програма з навчальної дисципліни «Історія німецької мови» для студентів ОПП [Мова і література \(німецька\)](#) спеціальності [035 Філологія](#) Спеціалізація: Германські мови та літератури (переклад включно), перша – німецька, Курс: [4 \(ОС «Бакалавр»\)](#)

Розробник: Гутнікова Алла Володимирівна, кандидат філологічних наук, доцент.

Робоча програма затверджена на засіданні кафедри німецької та французької

філології протокол № 02 від «28» вересня 2020р.

Завідувач кафедри німецької та французької
філології к.п.н., доцент Кажан Ю.М. _____

© GUT, 2020 рік

© GUT, 2020 рік

1. Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Галузь знань, напрям підготовки, освітньо-кваліфікаційний рівень	Характеристика навчальної дисципліни	
		денна форма навчання	заочна форма навчання
Кількість кредитів – 3	Галузь знань гуманітарні науки	Нормативна (за вибором)	
	Напрямок підготовки <u>035 Філологія</u>		
Модулів – 1	Спеціальність (професійне спрямування): <u>035.04 Германські мови та літератури</u> (переклад включно)	Рік підготовки:	
Змістових модулів – 2		4-й	-й
Індивідуальне науково-дослідне завдання		Семестр	
переклад художніх текстів (назва)		7-й	-й
Загальна кількість годин - 90	ОС «Бакалавр»	Лекції	
Тижневих годин для денної форми навчання: аудиторних – 2 самостійної роботи студента - 3		год. 16	год.
		Практичні, семінарські	
		год. 14	год.
		Лабораторні	
		год.	год.
		Самостійна робота	
		год. 59	год.
	Індивідуальні завдання: год. 1		
Вид контролю: іспит			

Примітка:

Співвідношення кількості годин аудиторних занять до самостійної і індивідуальної роботи становить:

для денної форми навчання - аудиторні заняття складають 33%

самостійна і індивідуальна роботи складають 67%

2. Мета та завдання навчальної дисципліни

Мета

Практичне володіння мовою, що забезпечує майбутньому спеціалісту можливість набувати та передавати інформацію на цій мові. Важливим є формування у студентів мовленнєвих, лінгвосоціокультурних, мовних, навчально-стратегічних та професійно-спрямованих компетенцій.

Наприкінці 3 курсу студенти повинні володіти такими **мовленнєвими компетенціями**:

У результаті вивчення навчальної дисципліни студент повинен знати історію перекладознавства України та Європи, видатних вітчизняних та зарубіжних перекладачів минулого та сьогодення, перекладацькі спілки Європи, завдання ТПП, види перекладу, лексичні та граматичні особливості перекладу.

вміти:

- володіти теоретичними знаннями та практичними навичками з курсу, перекладати німецькомовні тексти різних типів та жанрів;
- вміти самостійно виправляти помилки, що можуть призвести до незрозумілостей та досягати адекватності перекладу;
- розуміти нові обставини та інформацію у текстах різних типів та видів на різноманітні теми;
- вміти вилучати основний зміст та необхідну для себе інформацію.
- реферувати й анотувати матеріали із оригінальних текстових, звукових й аудіовізуальних джерел;
- перекладати усно: живе мовлення на побутові, культурні, суспільно-політичні та інші теми як з німецької мови на рідну, так і навпаки; перекладати письмово зі словником з німецької мови на рідну і навпаки тексти суспільно-політичного, наукового, ділового, епістолярного та іншого стилів, у тому числі робити переклади на рідну мову і навпаки текстів вузькоспеціального характеру;
- самостійно працювати над удосконаленням набутих умінь і навичок володіння німецької мови з урахуванням специфіки майбутньої роботи (уміти користуватися різноманітними словниками, довідковою літературою, працювати з книгою, підручником, газетою, журналом, аудіовізуальними матеріалами і т.д.);
- розуміти нормативне монологічне і діалогічне мовлення, беручи при цьому безпосередню участь у бесіді, чи не будучи учасником бесіди (при перегляді кінофільмів, телепередач, прослуховуванні радіопередач, повідомлень, доповідей, промов і т.п.);
- вміти користуватися тлумачними, фразеологічними, фонетичними, синонімічними та антонімічними словниками;

Лінгвосоціокультурна компетенція дає можливість студентам:

- використовувати саме той мовний і мовленнєвий матеріал, який відповідає контексту спілкування;
 - оволодіти знаннями про країну, мова якої вивчається, її географічне положення, природні умови, історію, державний устрій, національні традиції, звичаї, особливості мовленнєвої і немовленнєвої поведінки носіїв мови тощо.;
 - здатність вступати в комунікативні стосунки з іншими людьми;
 - навчатися взаємодіяти із представниками різних культур, здійснювати комунікативні наміри, використовуючи знання прийнятих норм поведінки в тому чи іншому мовному середовищі;
 - уміння поводити себе в процесі спілкування із дотриманням правил етикету;
- Особлива увага має приділятися також формуванню **навчально-стратегічної компетенції**, яка забезпечує вміння:
- працювати із підручником, книгою для читання, робочим зошитом, словниками, різними довідниками;
 - розробляти свою власну стратегію для засвоєння лексики, граматики. Самостійно робити висновки, узагальнювати, систематизувати мовний матеріал;
 - здійснювати пошук додаткових матеріалів за темою, використовуючи різноманітні джерела інформації;
 - оволодіння студентами прийомами активної мовленнєвої взаємодії, індивідуальної, парної і групової роботи, технологією навчання у співробітництві, у проектній діяльності;

Мовна (лінгвістична) компетенція – здатність студентів практично користуватися мовною системою відповідно до норм конкретної мови і культури на основі набутих знань про рівневу структуру цієї системи та усвідомлення особливостей мовних явищ. Передбачається формування мовленнєвих навичок та оволодіння певною сумою відповідних мовних знань, пов'язаних з різними аспектами мови – лексикою, фонетикою, граматикою, а також з навчанням техніки читання і письма. Мовні явища вивчаються з метою їх перетворення в осмислені висловлювання, тобто мають чітко виражену мовленнєву спрямованість.

Професійно спрямована компетенція передбачає вивчення іноземної мови студентами в актуальному контексті особливостей майбутньої професії. Безумовно, за такого підходу необхідно враховувати особистісні якості студентів. Уміле поєднання професійних та мовних знань і навичок допоможе досягти випускникам такого рівня іншомовної професійно спрямованої комунікативної компетенції, який дозволить їм використовувати іноземну мову у професійній діяльності на рівні міжнародних стандартів. Професійно орієнтована мета навчання ІМ має бути спрямована на вирішення таких завдань:

- формування у студентів професійно орієнтованих мовленнєвих компетенцій в аудіюванні, говорінні, читанні, письмі і перекладі.
- формування професійно орієнтованої лінгвосціокультурної компетенції на вищезазначеному рівні;
- формування професійно орієнтованих мовних компетенцій (перш за все, лексичної);
- формування у студентів професійно орієнтованої навчально-стратегічної компетенції.

3. Програма навчальної дисципліни

На четвертому році навчання приділяється увага корекції артикуляційних та інтонаційних навичок з метою подолання окремих індивідуальних дефектів вимови.

Студенти оволодівають різними видами читання: детальним, оглядовим, пошуковим.

Поглиблюються навички аналізу тексту, як лексико-граматичного, так і лінгвостилістичного.

Студенти вчать систематизувати й узагальнювати інформацію на основі засвоєння техніки трансформування лексико-граматичних структур /перифраза/ та оволодіння синонімічними засобами оформлення повідомлень /варіювання/.

Основне завдання курсу – навчання перекладу. Удосконаленню навичок спонтанного мовлення сприяє висловлювання студентами свого ставлення до певного факту, подій, думки тощо. Крім того, приділяється увага вмінню відобразити орієнтованість на особу чи аудиторію, до яких звертаються студенти.

ЗАВДАННЯ:

1. Забезпечити засвоєння студентами теоретичних знань з теорії перекладу, які набуті у вітчизняній та зарубіжній науці.
2. Розвиток у студентів соціокультурної компетенції через поглиблення країнознавчих та соціокультурних знань та вмінь, виховання позитивного ставлення до німецькомовних країн та культур.
3. Розвиток учбової компетенції завдяки усвідомленню власного процесу навчання, спонуканню студентів до рефлексії, повідомлення стратегій регулювання власним процесом навчання і стратегій запам'ятовування та опанування перекладацьких знаннями.
4. Сприяння позитивній динаміці у групі, застосування групової, партнерської роботи та роботи у невеличких групах; подолання мовного бар'єру.
5. Навчити основним видам перекладів, правильно використовувати перекладацькі відповідності.

3. Програма навчальної дисципліни

Змістовий модуль 1. Теоретичні засади теорії перекладу

Тема 1. Об'єкт, предмет, методи та завдання теорії перекладу. Теорія «неможливості перекладу».

Тема 2 . Переклад як засіб міжмовної комунікації.

Тема 3 . Загальна, часткова і спеціальна теорія перекладу.

Тема 4. Еквівалентність , адекватність і точність перекладу.

Тема 5. Послідовний і буквальный переклад.

Змістовий модуль 2. Практичні засади теорії перекладу

Тема 1. Передача слів на позначення національно-специфічних реалій.

Тема 2. Передача власних та географічних назв.

Тема 3. Лексика, яка не має еквівалентів. Переклад фразеологічних одиниць. «Фальшиві друзі перекладача»

Тема 4. Лексичні та граматичні трансформації.

Тема 5. Види перекладу.

4. Структура навчальної дисципліни

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин											
	денна форма						Заочна форма					
	усього	у тому числі					усього	у тому числі				
		л	п	лаб	інд	с.р.		л	п	лаб	інд	с.р.
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
Модуль 1												
Змістовий модуль 1. Теоретичні засади теорії перекладу												
Тема 1. Об'єкт, предмет, методи та завдання теорії перекладу. Теорія «неможливості перекладу»	7	1	-	-	-	6						
Тема 2. Переклад як засіб міжмовної комунікації.	9	1	2	-	-	6						
Тема 3. Загальна, часткова і спеціальна теорія перекладу.	9	1	2	-	-	6						
Тема 4. Еквівалентність,	9	1	2	-	-	6						

адекватність і точність перекладу.													
Тема 5. Послідовний і синхронний переклад.	10	2	2		-	6							
Разом за змістовим модулем 1	44	6	8	-	-	30							
Змістовий модуль 2. Практичні засади теорії перекладу													
Тема 1. Передача слів на позначення національно-специфічних реалій.	10	2	2	-	-	6							
Тема 2. Передача власних та географічних назв.	8	2	1	-	-	5							
Тема 3. Лексика, яка не має еквівалентів. Переклад фразеологічних одиниць. «Фальшиві друзі перекладача»	9	2	1	-	-	6							
Тема 4. Лексичні та граматичні трансформації.	10	2	2	-	-	6							
Тема 5 Види перекладу	9	2	-	-	1	6							
Разом за змістовним модулем 2	46	10	6		1	29							
Усього годин	90	16	14	-	1	59							

5. Теми практичних занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	Національно-специфічні реалії Німеччини, Австрії, України.	2
2	Власні імена, назви газет, журналів. Переклад/передача скорочень.	4

3	Лексика, яка не має еквівалентів. Фальшиві еквіваленти.	2
4	Переклад - пряма підстановка. Непропорційна підстановка.	2
5	Антонімічний переклад. Синтаксична трансформація. Конкретизація. Генералізація.	4
	Усього	14

6. Самостійна робота

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	Об'єкт, предмет, методи та завдання теорії перекладу.	6
2	Історія перекладу античної доби. Переклад у Єгипті.	6
3	Загальна, часткова і спеціальна теорія перекладу.	6
4	Еквівалентний/точний переклад. Психолінгвістична і лінгвостилістична класифікація перекладу.	5
5	Послідовний і синхронний переклад.	6
6	Національно-специфічні реалії.	6
7	«Фальшиві друзі» перекладача.	5
8	Пропорційна і непропорційна підстановка.	6
9	Переклад власних імен, назв газет, журналів.	6
10	Види перекладу	6
	Разом	59

9. Індивідуальні завдання:

Складання портфоліо: укладання тематичних словників-мінімумів, двосторонній переклад текстів з використанням активної лексики; підготовка та написання рефератів.

10. Методи навчання:

переглядове, ознайомлювальне та вивчаюче читання; реферування інформаційних джерел (друкованих і електронних); аналіз, систематизація й узагальнення відібраної інформації.

11. Методи контролю

поточне тестування; оцінка за ІНДЗ; модульні контрольні роботи.

12. Розподіл балів, які отримують студенти

Поточне тестування та самостійна робота		Підсумковий тест (іспит)	Сума
Змістовий модуль 1	Змістовий модуль 2	25	100

T1	T2	T3	T4	T5	T6	T7	T8	T9	T10	25	100
5	5	5	5	5	5	5	5	5	30		

Шкала оцінювання: національна та ECTS

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою	
		для екзамену, курсового проєкту (роботи), практики	для заліку
90 – 100	A	відмінно	зараховано
82-89	B	добре	
74-81	C		
64-73	D		
60-63	E	задовільно	
35-59	FX	незадовільно з можливістю повторного складання	не зараховано з можливістю повторного складання
0-34	F	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни	не зараховано з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

13. Методичне забезпечення

1. Підручники.
2. І-нет сайти.
3. Методичні вказівки з практики усного та писемного мовлення.

14. Рекомендована література

Базова

1. Кияк Т. Р. Теорія і практика перекладу : підручник / Т. Р. Кияк, А. М. Науменко, О. Д. Огуй. – Вінниця : Нова книга, 2006. – 592 с.
2. Латышев Л. К. Перевод: проблемы теории, практики и методики преподавания / Л. К. Латышев. – М. : Академия, 1998. – 326 с.

Допоміжна

1. Алексеева И. С. Профессиональное обучение переводчика : учеб. пособие по устному и письменному переводу / И. С. Алексеева. – СПб. : Союз, 2004. – 288 с.
2. Євгененко Д. А., Білоус О. М. Практична граматики німецької мови. Навчальний посібник для студентів та учнів. Комунікативні вправи і завдання. / Д.А. Євгененко, О. М. Білоус. – Вінниця : Нова книга, 2002. – 334 с.
3. Комиссаров В. Н. Общая теория перевода / В. Н. Комиссаров. – М. : Высш. шк., 1998. – 198 с.
4. Супрун Н.И., Кулигина Т.И. Практический курс немецкого языка / Н.И.Супрун, Т.И.Кулинина. – М.: Ин. язык, 2004. – 416 с.
5. Федоров А. В. Особшей теории перевода / А. В. Федоров. – М. : Филология три, 2002. – 416 с.
6. Gerbes Johannes. Umweltschutz in Deutschland./ Johannes Gerbes. – Leipzig: Schubert-Verlag, 2008. – 134 S.
7. Häublein W. Memo/ W. Häublein. – Berlin : Langenscheidt, 1997. – 365 S.

8. Istschenko N., Karpus A., Perkowska I. Deutsch. / N.Istschenko, A.Karpus, I.Perkowska. – Вінниця : Нова книга, 2001. – 243 с.
9. Tatsachen über Deutschland. – Frankfurt am Main: Max Hueber Verlag, 2000. – 426 S.

15. Інформаційні ресурси

1. <http://www.deutsch-als-fremdsprache.de>
2. <http://www.deutsch-onlme.com>
3. <http://www.einblicke.com>
4. <http://www.encarta.de>
5. <http://www.faz.net>
6. <http://www.focus.de>
7. <http://www.ismennt.is/not/bernd>
8. <http://www.spiegel.de>
9. <http://www.stern.de>
10. <http://www.tu-dresden.de/suliff/daf>